

Nr 17.

Av herr **Anderson** i Knapasjö, *om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av statsbidrag för uppförande av allmänna samlingslokaler.*

Uti en av mig vid förliden lagtima riksdag väckt motion (nr 260) hemställde jag, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning, huruvida och under vilka villkor och bestämmelser statens medverkan skulle kunna lämnas för åstadkommande av samlingslokaler till folkets gagn i arbetet för kulturens lyftning och de samhälleliga spörsmålens behandling i sådana bygder, där behov därom yppas, och där självhjälp ej är tillräcklig för deras åstadkommande. Motionen, som enhälligt tillstyrktes av såväl andra kammarens fjärde som första kammarens andra tillfälliga utskott (se resp. utskottsutlåtanden nr 1 och 19), bifölls enhälligt av andra kammaren, men avslogs av första kammaren med 54 röster mot 29.

Då jag nu i år vågar framkomma med samma utredningskrav, är det i känslan av, att det av mig i förra årets motion framhållna behov av samlingslokaler för folkets djupa leder på avlägsen landsbygd fortfarande kvarstår.

Flykten från landet pågår med oförminskad fart, varom folkmängdstatistiken vid årsskiftet bär vittne. Männe icke detta i någon mån står i samband med den tomhet, som känns där ej föreningslivet, samhörighetskänslan och självfostran kan slå rot av brist på eget gemensamt hem.

Landsbygdens folk även i avlägsen, glest bebyggd landsända har samma rätt till livets förmåner, samma behov av kulturell lyftning, men ock samma skyldigheter emot samhället som de, vilka bygga och bo på de mest centrala platser. Men de leva dock ofta under omständigheter, som göra livet trist och glädjefattigt. I synnerhet för ungdomen. Landsvägstrampet eller dansstugan där borta i skogens skymundan blir deras

förströelse under ledighetstimmarna. Hjälp dem till en rymlig, ljus och glad samlingsal där mitt i byn, och de skola fostras och fostra sig själva till goda och ansvars-kännande medborgare.

Ansaret för kommunens och statens skötsel påvilar alla till myndig ålder komna medborgare lika. Även de i skymundan boende. Men ack, huru illa motsvarar deras medborgarkunskap detta ansvar. Varför? Det finns ingen plats, där de kunna möta upp mot liktänkande och olik-tänkande för att utbyta tankar och åsikter. Kyrkan är för hög och stel. Folkskolan är barnens egen. Ungdomen och mannaåldern står utan medborgarhem. Räck dem en hjälpsam hand och de skola fort nog, på grund av den inneboende känslan av verkligt behov, skaffa sig ett eget hem, där såväl sann, hög och ren ungdomsglädje spörjes som samhällseliga spörsmål dryftas av de samhällslager, vilka numera bära sin dryga del av ansvar inför hela den samhällseliga välfärden.

Då jag fortfarande vågar tro, vad för övrigt såväl utskotts-betänkande som protokoll från behandlingen av min motion förlidet år i viss mån fastslå, att det är ett statsintresse att medverka till åstadkommande av samlingslokaler i här berörda avseende, får jag alltså vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte besluta i skrivelse till Kungl. Maj:t anhänga, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning, huruvida och under vilka former och bestämmelser statsbidrag må kunna lämnas för uppförande av allmänna, för folkets samhällseliga behov och kulturella strävanden avsedda samlingslokaler i bygder, som lida brist på sådana lokaler och resurser att själva åstadkomma dem, samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 14 januari 1920.

C. Edor Anderson
i Knapasjö.